

CILVĒKRESURSU PLĀNOŠANA **neiroloģijā** LATVIJĀ

Ināra Logina

Cik neirologu vajag Latvijai ?

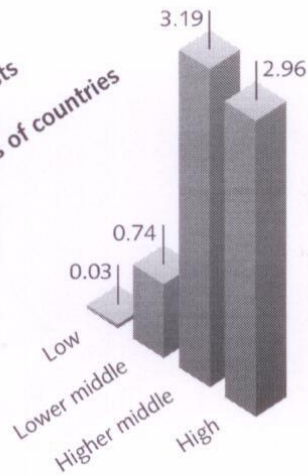
Nepieciešamais optimālais neirologu skaits

- **Atbilstošos pieejamos avotos neirologu speciālistu un neiroloģisko gultu skaits tiek uzrādīts pēc apsekoto valstu sniegtajiem rādītājiem un ir ļoti atšķirīgs**

(„Atlas Country resources for neurological disorders 2004”: WHO/WFN (World Federation of Neurology); „WHO/WFN Survey of neurological services : A worldwide perspective” : Janca A, AarliJA, Prilipko L etc; 2006; „Manpower of neurologist in the post-socialist countries ...”: Lisnic V, Grtisold W etc, 2008; 2010)

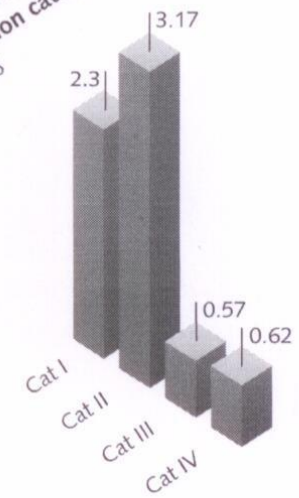
- **Šīs atšķirības ievērojamā mērā nosaka konkrētās valsts pieredze un tradīcijas :**
 - **vai neirologi nodarbojas ar akūtu stāvokļu un insultu aprūpi** (daudzās valstīs, piemēram, AK, tas nav pieņemts; neirologi uzņemšanas nodaļās nedežūrē);
 - **vai neiroloģija ir daļēji integrēta ar psihiatrisko pacientu aprūpi** (piemēram, Vācija),
 - **vai neirologi nodarbojas ar muguras sāpju aprūpi** (tas raksturīgi Austrumeiropai un pilnīgi nenotiek, piemēram, Francijā, AK, Skandināvijā),
 - **vai neiroloģiskā elektrofizioloģiskā izmeklēšana (EMG, EEG u.c.) pastāv kā atsevišķa metode, specialitāte vai to pilnībā veic tikai un vienīgi neirologi** (piemēram, Francija, Beļģija).
- **Atbilstoši WHO/WFN datiem un Eiropas valstu pieredzei – 0,9- 17,4 neirologi uz 100 000 iedzīvotājiem**
 - Vidēji pasaulē – 0,91 / 100 000 iedz
 - 7% Eiropas valstu – arī <1 neirologs / 100 000

7.2 Median number of neurologists per 100 000 population in different income groups of countries
N=106

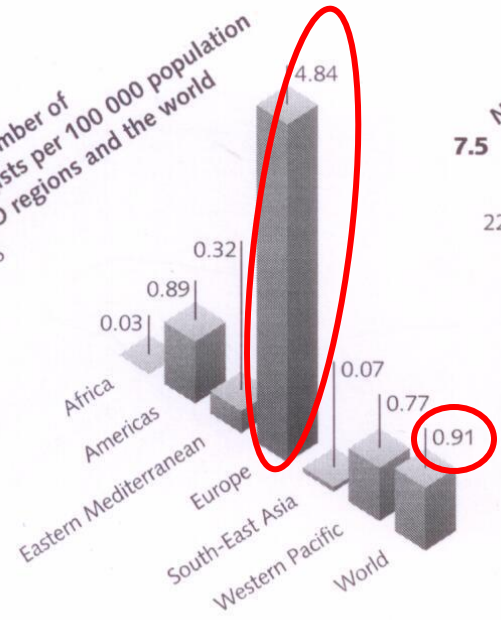

Information not available

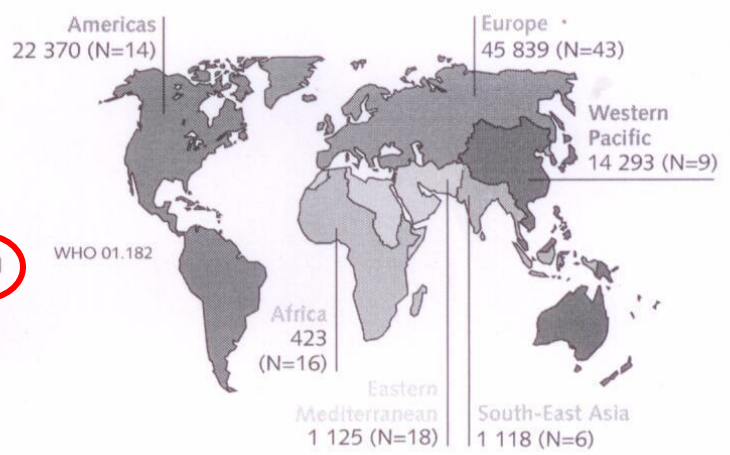
7.3 Median number of neurologists per 100 000 population in different population categories of countries
N=106

7.4 Median number of neurologists per 100 000 population in WHO regions and the world
N=106

7.5 Number of neurologists in WHO regions

*Atbildes uz Galveno speciālistu
2010.gada 27.janvāra sanāksmē
izvirzītajiem jautājumiem*

Kopējais sertificēto neirologu skaits Latvijā 2010.gada janvāra beigās –
(reģistrā ir 265, bet 2 no sarakstā iekļautajiem ir miruši, 1 – aizbraukusi no
valsts)

262

2010.g

No tiem :

• Pensijas vecumā (par kuriem zināms, jo publiskajā daļā nav pieejami personas kodi, varētu būt arī vairāk), taču daļa (~30) turpina strādāt	45 (17%)
• Nestrādā par neirologu vispār vai pamatdarbs ir citā specialitātē	53 (20%)
• Strādā privātpraksēs un privātās ārstniecības iestādēs (precīzi nav zināms, cik strādā pēc līguma ar VEC un reāli piedalās neiroloģiskās aprūpes nodrošināšanā – aptuveni varētu būt 8-10)	43 (16%)
• Ir metodes sertifikāti (EEG, EMG u.c.), vai sertifikāti citās specialitātēs un papildspecialitātēs (reāli nav iespējams izzināt, cik no viņiem vairs neveic neirologa darbu – vismaz ~30)	131 (50% !!)
• Mācību spēki	12 (5%)
• Strādā rajonos (t.sk., privātpraksēs, slimnīcās un ambulatori, papildspecialitātēs)	103 (39%)
• Strādā slimnīcās (t.sk. ambulatorajās daļās)	94 (36%)
• Strādā specializētās stacionārās iestādēs par neirologiem	11 (4%)
• Medicīnas doktori (no tiem 4 – vairs nestrādā, 3 – ir citu specialitāšu pārstāvji)	18 (7%)
Aptuvenais kopējais neirologu skaits , kas reāli praktiski strādā par neirologiem (ambulatori, stacionārā, dežūrās)	118

9,5 / 100 000

2014.g : LATVIJAS VESELĪBAS APRŪPES STATISTIKAS GADAGRĀMATA 2012

Neirologu skaits	uz 10 000 iedz (uz 100 000)		Praktizējoši neirologi	uz 10 000 iedz	
231	1,1 (11)		226	1,1 (11)	
VM sistēmā	uz 10 000 iedz (100 000)	Pašvaldības sistēmā	uz 10 000 iedz (100 000)	Privātās iestādēs	uz 10000 iedz (100 000)
72	0,4 (4)	90	0,4 (4)	65 ↑	0,3 (3)
31,7%		39,6%		28,6%	

Kopā : 227 (11,3 / 100 000)

Ārstniecības personu reģistrs.

Specialitāte – neiroloģija. 30.09.2013

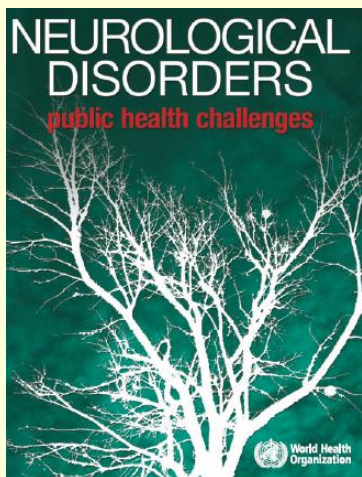
Reģistrēto neirologu (sertificēto) skaits	261 13 / 100 000
Aizbraukuši	5
Miris	1
Nav zināms vai strādā	12
Nestrādā par neirologu vispār ↑	28
	10,7 / 100 000
Ir citu specialitāšu un metožu sertifikāti (Akupunktūras ārsts, ģimenes ārsts, eksperts, algologs, seksologs, hipnologs, homeopāts, osteopāts, reģhabilitācijas ārsts, psihiatrs, bērnu neirologs, manuālais terapeits, okulists Elektromiogrāfija, ultrasonogrāfija, elektroencefalogrāfija, alkohola u.c. ietekmes pārbaudes metode)	131 (50%)
« tīrie » neirologi	130
	6,5 / 100 000 ?
Pensionāri	49 ↑ (19%)
Strādā Rīgā	150 (52%)

Rezidenti neirologi

- Katru gadu uzņem : 6-10 (iesk bērnu neirologus)
- Vienlaicīgi mācās : 26-30
- Mācības notiek Rīgas universitātes slimnīcā
- Pēdējo 5 gadu laikā beidza rezidentūru : 27
 - Aizbrauca no valsts - **4** (15%)
 - Strādā ārpus Rīgas – **7** (26%)
- Pēdējo 5 gadu laikā aizbrauca uz citām valstīm : **5**
 - 1 – nepabeidza, turpina rezidentūru Vācijā
 - 1 – beidza maksas rezidentūru, strādā AK
 - 1 – turpina mācības radniecīgā rezidentūrā Zviedrijā
 - 2 – strādā par neirologiem citā valstī (Spānija, Kanāda)

Neirologi aprūpē daudzas un atšķirīgas slimības

**Specializācijas
nepieciešamība !**

Neiroloģijas īpatnības

- Liels pacientu skaits ar nervu sistēmas bojājumiem
 - ~ 10 % no kopējā iekšķīgo slimību skaita
 - 4,5-5,5% no visu slimību radītā sloga (PVO, 2006)
 - Daudz ģenētiski determinētu, progradientu un neārstējamu stāvokļu
- Daudz slimību / stāvokļu ar ievērojamiem funkcionāliem ierobežojumiem un sociālām sekām
 - daudzveidīgi kustību traucējumi
 - invaliditāte
 - medicīnas resursu noslogojums
 - paliatīvās aprūpes nepieciešamība
- Daudz neatliekamam stāvokļu ar neatliekamas aprūpes nepieciešamību :
 - Insulta specifiska terapija (trombolīze) – 4,5 st laika logs
 - Pēc pirmreizējas epileptiskas lēkmes pieaugušajiem (ILEA vadlīniju rekomendācija, 2012):
 - Speciālista konsultācija - steidzami (2 nedēļu laikā);
 - EEG – 4 nedēļu laikā kopš nozīmēšanas;
 - MRI – 4 nedēļu laikā kopš nozīmēšanas pēc epilepsijas protokola
 - u.c. slimības

Vai Latvijā pietiek neirologu ?

- Vidēji Eiropā : 5 / 100 000
(0,9 – 17,4 / 100 000)

- LATVIJĀ :

4 – 6,5 - 11- 13 ?? / 100 000 iedz

BET !

Problēmas

- Gaidīšanas rindas pie neirologiem ~ līdzīgas visos reģionos un vienmēr bijušas samērā garas : **5- 60 dienas**

(1.02.2014. NVD mājas lapa)

- Hronisks dežurantu trūkums uzņemšanas nodaļās un Insultu vienībās
- Nav precīzi zināms:
 - cik daudz sertificētu neirologu reāli veic valsts apmaksāto sekundāro aprūpi,
 - cik lielā mērā, kādā apjomā neirologi ar citiem sertifikātiem iesaistās neiroloģisko pacientu aprūpē

Problēmas

- Liela daļa neirologu sniedz tikai maksas pakalpojumus un strādā privātstruktūrās, nav ieinteresēti veikt NVD apmaksātu aprūpes epizodi
 - samaksa par aprūpes epizodi ir nepietiekoša
 - daudzi strādā vairākās vietās, vairākās specialitātēs
 - «kvotu» esamība – valsts pirktu pakalpojumu apjomi jeb līgumu ierobežojumi
- Maksas pakalpojumu un privātprakšu attīstība
 - kopumā ierobežo neirologu pieejamību visiem sabiedrības slāņiem
(dements, parkinsonisma, epilepsijas slimnieks un viņa maksātspēja)

VSIA Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca

LV40003457109

Pilsonu ielā 13, Rīga, LV-1002

Algu lapiņa**izmaksas no****01.02.2014.****līdz 28.02.2014.****Tab.Nr. 11891****Ināra Logina****Personas kods: 011252-10605**

Izmaksas saraksta Nr.	Aprēķināts	Ieturēts	Izmaksāts	Izmaksāts	Parāds	Izmaksas datums
3011	Piemaksa no maksas pakalpojumiem	02.2014		N= 14	162.95	
3049	Samaksa par Valsts medic. ambulat.	02.2014		N= 21	93.32	

11891	Ināra Logina				2014 Februāris
					EUR
130	P20	pirmreizēja konsultācija	19		89.91
130	P20	atkārtota konsultācija	2		3.42
				65.59 Ls	93.32€

Cik jāpieņem, lai nopelnītu cienīgu algu ?

Vai reģionos / laukos vispār ir tik daudz pacientu ?

Neirologu resursu attīstība

- Disproporciju mazināšana starp reģioniem un Rīgu
- Neirologu pakalpojumu koncentrēšana reģionālajos centros – daudzprofilu slimnīcās un centros
- Neirologu dežūru nodrošinājums – Insultu vienībās, daudzprofila slimnīcās
 - (Daugavpilī – 13 neirologi, nevar nodrošināt Insultu vienības dežūras, Jelgavā – 7 neirologi, nav Insultu vienības)
- Galvenais mehānisms – adekvāta samaksa par darbu
- Resertifikācijas noteikumos (pirmās 2 reizes) – prasība strādāt neatliekamajā neiroloģijā (t.i.dežūras)
- Neiroloģijā izmantojamās papildmetodes (EMG, EEG, NG, USG)
 - neirofiziologa papildspecialitāte
- Valsts sadale – vai reāli eksistē un ir iespējama? – vai gatavot privātpraksēm ir pareizi?
- Neirologu kompetences prasību stingrākas ievērošana ?
 - (atteikties no balsta /skeleta sistēmas ārstēšanas, MRI nozīmēšanas muguras sāpju pacientiem)
 - Apmaksāt tālākizglītību, braucienus uz Rīgu
 - Dzīves un darba apstākļu nodrošināšana - atbalsts

Paldies par uzmanību!

